

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztési Iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-56 szám,
hová a lap szellemi részét, illő
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Magyar tanár az oláhokról.

Nagybecskerek, november 27.

Sajnos nem sokan vannak román polgártársaink között, kik testvéreiket felvilágosítanák arról, hogy a magyarok nem ellenségei a románoknak, hanem szerető testvérei, kik a munka és a szeretet fegyvereivel szeretnék őket meghódítani. A tollforgató románok között a legelőkelőbb helyet foglalja el Moldován Gergely, a kolozsvári egyetem jeles tanára, kinek publicisztikai működését nem egy ízben méltányolta lapunk. „Nyílt levelek a bukaresti román kultur-liga elnökéhez Urechea A. Lászlóhoz” czímen egy magvas röpiratot adott ki.

Mi, a kik sokszor foglalkoztunk ezzel a sokat hánytorgatott kérdéssel, csak őszinte örömet érezhetünk a miatt, hogy Moldován, az oláh ügyek legalaposabb ismerője, szintén abban a nézetben van, hogy az oláh liga politikai célokat követ s hogy az izgatás fegyvereivel dolgozik.

Moldován nemringatja magát illúziókban, hogy tán intelmei más utra fogják terelni az elnököt és kétszáz ezer társát, hisz jól tudja, hogy ezek nem tűnnek ellenvéleményt, mert a józan kritikát doronggal ütök garton, mindamellett jónak és czélszerűnek tartja lerántani az alakoskodókról a leplet, kik abban a hiedelemben élnek, hogy az erdélyi románok kötelesek elfogadni az Európától nyújtott segínyt s vele a magyar állam jelenlegi szervezete ellen dolgozni.

Moldován a leghatározottabban utasítja vissza Európa beleszólását belügyeinkbe. Pelengérré állítja Urechea egyetemi tanárt, ki a politizáló liga élén áll, mert ugymond: én a sokat szenvedett román nép érdekében becsületos politikát szeretnék megteremteni, önök pedig azt hirdetik, hogy a politikában nincs helye a becsületnek meg a tisztességnek; majd tovább folytatva így szól Moldován.

Én, mint tanár kívánom, hogy a nemzet ifjúsága tanuljon; ön az ifjúságot politikai kalandosságra használja fel; én a fiatal tizenhat éves román nemzeti állam jövőjét a kulturában fedezem fel és követelem, hogy a nemzet a saját államában minden erejét a nemzeti kultúra fejlesztésére összpontosítsa, ön külföldi elégtelenségére összpontosítsa, ön külföldi elégtelenség kapzsi szédelőgök szavai után indulva, a nemzet idegeit ezek szolgálatában sorvasztja el. Követelem, hogy a román nép kulturális téren becsületos munkával győzze le, ha vannak, vetélytársait, ön a nyelveskedéssel, a szóval és rágalmakkal akar győzedelmeskedni. Önök elneveznek renegetáknak, én pedig önöket tartom a világ legelső politikai szédelőgőinek, a kik Európáig szalámmal prédikálnak, otthon pedig széjjel töltött hurkákkal traktálják polgártársaikat...

Én békét, önök háborút prédikálnak; én munkát, önök léhaságot; én szeretetet minden irányban, önök gyűlöletet; én áldást — önök átkot!!

Wekerle miniszterelnök utja. Bécsből, illetékes helyről jelentik, hogy miután ő felsége Wekerle miniszterelnököt nem változott legteljesebb kegyességgel 1 1/2 óráig tartott kihallgatáson fogadta, a kedvező döntést is várni lehet, az egyháspolitikai törvények szentesítését illetően a legközelebbi időre. Magátólérthetőleg lehetetlen a

miniszterelnök hazaérkezése előtt e tárgyban megbízható, részletes közleményeket közzétenni. De czéltalan is lenne ez, mert ezzel nem lehetne megakadályozni a sok alaptalan híresztelés forgalomba hozását.

A magyar állam és Románia Hieronymi belügyminiszter minapi beszede az igazságosság állását juttatta érvényre, sikeres erélyvel, minden magyar állampolgárral szemben, az anyanyelvvel való tekintet nélkül. Az is az ő javára irandó siker, hogy a kormány czéltudatos és erélyes akciója végre az ellenzéknek is a legjobb elismerésre talál. Ez az elismerés abban áll, hogy az összes ellenzéki pártvezérek egyetértéssel abban, hogy a nemzeti kérdésből soha sem szabad pártkérdést csinálni. Éppen ez által jutottunk Hieronymi belügyminisztersége alatt oda, hogy az ellenzéki pártok belaják annak szükséges voltát, miszerint e kérdésben a kormánnyal egyetértve kell működni s támogatni kell azt a lelkiismeretesen, államellenes páromán izgatók elleni küzdelemben.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Nagybecskerek, november 27.

(X) Ismert dolog, hogy sokkal több ember tódul az akasztásokhoz, mint az akademiái ülésekhez. Ezt a hasonlatot, mely a rendes hasonlatoknál kevésbé ántikál, a tegnapi zsufolásig telt ülésterem emléke adja tollunkba. Mert hát ezt a magas foku érdeklődést nem a város költségvetése, nem egy érdemes férfi arczképének leplezése, de még a vashidak tárgyalása sem okozta, hanem — az alispáni rendelet, melyben a rendőr-alkapitány felfüggesztését tudatják a városi képviselőtestülettel. Már pedig az ilyen felfüggesztés meglepően hasonlít az akasztáshoz és a városatyák komoly érdeklődését bizonyítja, hogy ilyen alkalmakkor mindegyik ráér eljönni, hogy legalább az akasztás, akarom mondani a felfüggesztés indokait hallgassa, melyeket azelőtt ugys tudott már.

A tegnapi gyűlés lefolyásán különben meglátszott, hogy csak ez a tárgy, a pièce de resistance, érdekli a jelenlevők zömét. A mezőrendőri törvényt a főjegyző közfgyűmeltenység között olvasta és magyarázta. Az egyes képviselők csevegtek, többen a Pesti Naplót olvasták, egy-ketten a merészebbek közül rágyújtottak, és nem nagyon kevesen csöndesen álmodoztak a kályha körül.

Bezzeg megváltozott az ülés képe, mikor négy óra tájban Lóga ügye került szőnyegre. A polgármester jóakaró figyelmeztetése folytán az összes szónokok kerültek a személyes élű nyilatkozatokat, és így tulajdonképen nem állíthatja senki, vajjon a képviselőtestület helyesli-e vagy sem Lóga felfüggesztését. Annál érthetőbben nyilatkozott a városi parlament az alkaptányi állást illetően. Cicero nem mondhatta nyomatókosabban Carthagóról: delendam esse censeo, mint ahogyan a tegnapi közgyűlés az alkaptányi állás eltörlése mellett nyilatkozott. Ez természetesen még csak elmélet, a praxis a fegyelmi ügy befejezése után következik.

Nagyobb emóciót keltett a rendőrkapitány helyettesének kérdése. Eckstein János zajos derűtség között oda nyilatkozott, hogy Zacharias tanácsnokot nem óhajtja helyettesnek, mert az a saját hivatalát sem képes ellátni. Ezért az őszinte szóért kemény elnöki rendutasítást szűdött a fejére. Reitter rendőrkapitány legalább egy irnok alkalmazását kéri, hogy a mindinkább növekedő ügymenetet kellően elláthassa. A helyettes kérdését hosszabb

vita után úgy oldották meg, hogy a polgármester esetről esetre kinevezi a helyetteset.

A kapitány ügy letárgyalása után tömegesen kivonultak a városatyák, s a polgármester kérése daczára is csak néhányan maradtak a teremben, kik türelmesen végighallgatták a muzylai ut érdekes és fontos kérdését.

Az ülés részletes tudósítása itt következik.

Elnök: Krsztics János polgármester.

Jegyző: Dr. Perisits Zoltán főjegyző.

Jelen voltak: Anna János, Bagyin György, Balácsi József, Bauer Pál, Barberszky Döme, dr. Brájer Lajos, Czvejanov Lyubomir, Delfel Gáspár, Delfel József, Deszpotov Tivadar, Devits Lyubomir, Dimitrievics Sebő (Szava), Eckstein János, Eisenstädter Ignác, Ferdinándy Lajos, Fuchs Sándor, Filkovich Boldizsár, Franz J. L., Groszmann Zsigmond dr. Gyorgyevits Milos, Grubacski Sándor, Gligorovits János, Hadfy Döme, Hof Mándor, Kelemen Mátyás, dr. Kis János, Konkoly Samu, Kovách Ágoston, Keresztes Aladár, Klacó Károly, Kovách Péter, Krsztics Sándor, Krumenacker Miklós, Kupis Lajos, Lindhof János, Lucsics Miklós, Machalek János, Magyarov Lázár, dr. Maugsch Albert, Magyarov Czvetta, Marinkov Pál, Mateics Tivadar, Mayer Rezső, Menosor Lipót, Mucsalov György, Napholcz Ágoston, Nasztics Pál, Nasztics Svetožár, Nikiforovics Vazul, Opolezer Lajos, Oldal Antal, Popovits Pál, Popovics-Peczi Szilárd, dr. Pánics Mladen, Popovics Sándor, Raczkov Manó (Manojlo), Rósa Ignác, Radics Pál, Ruzsits Miklós, Stageschmidt Péter, Steinitzer Géza, Schaffer Antal, Sebasztian János, Sipos József, Szekulics Vazul, dr. Végh Lajos, Vinczanov Mladen, Vukovits István, Weisz Isidor, Wolfinger Viktor, Zsembery Antal, Zavisics János, Reitter Oszkár, rendőrkapitány, Zachariás József, tanácsnok, dr. Grandjean József, ügyész, Mattanovich György, jegyző, Pánics Dániel jegyző és Winter Miksa, mérnök.

1. A földmivelésügyi miniszterium f. évi 48000. számú rendelete 2 ik §-ának 3 ik pontjából kifolyólag kelt hivatalos előterjesztés a városi földeknek mily gazdálkodási rendszer szerinti kezelése tárgyában. — Az állandó választmány javaslatához képest a közgyűlés kimondja, hogy ellene van a nyomásos gazdálkodásnak s hogy a város tulajdonát képező földeken saját tetszése szerint kíván a város közönsége gazdálkodni.

2. Hivatalos előterjesztés a mezőrendőri kihágási pénzbüntetéseknek a közmunkára való átváltoztatása, valamint az 1894. évi XII ik t.-cz. 118 ik §-a értelmében megalakítandó véleményező, illetve közreműködő bizottság szervezéséről. — A mezőrendőri kihágási pénzbüntetéseknek közmunkára való átváltoztatása tárgyában valamint külön az 1894 ik évi XII ik t.-cz. 118. §-a értelmében megalakítandó véleményező, illetve közreműködő bizottság szervezéséről alkotott szabályrendelet a közgyűlés által elfogadtatik és megállapítatik. A mezőrendőrségi kihágási ügyekben való ítélkezéseknél a polgármester helyetteséül a rendőrkapitány jelöltetik ki.

3. Torontálvármegye alispáni hivatalának f. évi november hó 19-én 45822. sz. alatt Lóga Szilárd városi alkaptány fegyelmi ügyében kelt rendelete. — Az alispáni rendelet szerint Lóga Szilárd alkaptány fegyelmi ügyére és felfüggesztésére indító okul szolgált dr. Guttman Jakabnak az alkaptány elleni panaszos ügye, továbbá Nagybecskerek város rendőrkapitányának 1894. évi február 10 én 5024. sz. a. kelt jelentése, valamint az es által rövid uton átadott általa felvett jegyzőkönyvek alapján, a melyekben nevezett alkaptány ellen Pap Győző posta- és távirda tiszt, özv. Wierik Anna, Horváth Mária, Stoduljánovits Erzsébet és Fűredy Károly sminigazgató emelnek panaszt s végül mert a v. rendőrkapitány jelentése szerint az alkaptány hivatali állását ellátni képtelen. — Az állandó választmány, mely a tagok szokatlan nagy számban való részvételével tartotta ma ülését, az alkaptányi állásnak helyettesítés útján való betöltését a Lóga Szilárd ellen vezetett vizsgálat befejeztéig nem tartja szükségesnek, hanem csakis a rendőrkapitány akadályoztatása esetére annak helyettesül Zachariás József tanácsnokot hozza indítványba.

Az állandó választmány javaslatának első része, mely szerint az alkaptányiállás helyettesítés útján nem töltendő be, nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadtattott, csupán a második részre vonatkozólag keletkezett egy kis vita.

Eckstein János k. t. tag a személyeskedés erős színezetével ellenszi Zachariás tanácsnoknak a rendőrkaptányi állásra való helyettesítését s mert e közben helyen nem levő kritikát gyakorolt, a polgármester által nyomban rendreusított. Dr. Grandjeán József v. ügyész a régebben divott eljárást javasolja követetni, mely szerint a polgármester a rendőrkaptányi akadályoztatása esetére öt esetről esetre a tanács valamely tagjával helyettesíti. Reitter rendőrkaptány kéri a képviselőtestületet, hogy ha már az alkaptányi állást nem akarja helyettesítés útján betölteni, adjon neki újabb munkaerőt, mert Filó irnokkal egyedül nem lesz képes a hivatali teendőket elvégezni. Dr. Gyorgyevits Milos előadja, hogy rövid néhány év alatt annyit tett a képviselőtestület a rendőrkaptányi ur kedvéért, hogy a rendőrségi kiadások csaknem megkétszereződtek, tegyük meg egyszer már azt is, hogy takarékoskodunk és nem szavazunk meg mindent.

A közgyűlés Dr. Grandjean indítványához képest egyhangulag kimondja, hogy a rendőrkaptányi akadályoztatása esetére helyettesít a tanács tagjai közül a polgármester jelölje ki. Ezen határozat ellen Reitter rendőrkaptány felelőszését jelenti be.

4. A városi tanácsnak a felső muzslyai telepítvényhez vezető út kibővítése tárgyában kelt hivatalos előterjesztése. — Az ezen uthoz szükséges területek a szomszédos telkek tulajdonosaitól önként 37 $\frac{1}{2}$ krért megváltatnak s az ehez szükséges összeg a községi közmunka alaptól kiutalványoztatik.

HIREK.

Tájékoztató.

November 26. Városi rendkívüli közgyűlés
December 10. A közigazgatási bizottság ülése.
1895. január 19. Vörös-kereszt mulatság.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán tegnap este hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— A Temesvár—szentmiklósi vasut. A kereskedelemügyi miniszter a temesvár—nagy-szentmiklósi vasut kiépítéséről javaslatot nyújtott be a Háznak.

— A szegedi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Karattur Arthur ügyvéd, Nagybecskerek székhelyvel, a kamara ügyvédi lajstromába felvétetett; hogy továbbá a kamara fegyelmi bíróságának határozatával az ügyvédség gyakorlatáról felfüggesztett Vuchetich Odón billédi ügyvéd az ügyvédség gyakorlatába visszahelyeztetett.

— Az abezugolt Ujházi. A Nemzetiszínház első színésze a minap a Velencei kalmárt játszotta a szegedi színpadon. Régi könyvekben és újságokban meg van örökítve, hogy a Kean Edmund Shylockja milyen hatást gyakorolt az angolokra, a közönség visszafojtott lélekzettel nézett a színpadra s lassankint elfelejtette, hogy a színpadon mozgó alak csak színész és nem azonos a bosszút lihegő Shylockkal, a játékot valóságként vette s csak akkor ocsudott föl a kábulatból, mikor a lehulló függöny zuhanása figyelmeztette, hogy az a világ, amit látott, csak festett világ.

A világhírű angol művész egy magyar kollegája most, mint a „Szegedi Híradó” írja, a művészet er ejével, ugyancsak Shylock szerepében, szintén hatalmába kerítette a szíveket és a leikeket. Csak a másodemeleti zártzárkban ült egy bozontos szakállú, ormótlán hátú öreges bácsi, aki dühös arcczal nézte Ujházit. Dúhe felvonásról felvonásra fokozódott, annyira, hogy egyes jeleneteknél belemorgott a művész beszédebe, vagy pedig idegesen integetett mind a két kezével. A közönség egyrésze előtt föltűnt a Velencei kalmár pendantja.

Ugyanez a férfi, két más férfival együtt, kevéssel tíz óra előtt sorfalat képezett a színház-

ból ártatlan mosolylyal kijövő művész előtt s hatalmasan tüntettek ellene.

— Abezug! Abezug! le vele!

Ujházi a szokatlan hangok hallatára meglepetve nézett vissza. Valószínűleg meg sohasem abezugolták meg, mert annyira meg volt lepve, hogy egy percig Polónyinak, vagy Tibád Antalnak képzelte magát.

— Én Grünbaum vagyok, — mondá a zárt-székben tomboló öreg ur, s egyenesen a művész közelébe lépett.

— Mivel szolgálhatok, — kérdezé Ujházi.

— Mivel? Semmivel. De mondja meg a nagyságos színész ur, mit vétett az én öregapám magának.

— Az uraságod öregapja? Semmit. Éppen semmit.

— Urram, ön azt hiszi, hogy én vak vagyok én nem tudom azt, hogy az öreg Grünbaum Áront, a híres halasi rabbinust utánosta, a szakállal, a járással a mozdulatokkal...

És Grünbaum szétmorzsoló szemekkel mérte végig a művészt.

— Hetvenöt évig tanító. Ötven, söt huszonöt év is nagyon hosszú idő a pedagógia szolgálatában. De, hogy valaki 75 esztendeig egye a tanítóskodás keserves kenyerét, az már való-ságos osodaszámba mehet. Nagytapolcsányban most megy nyugalomba Rudolf Fülöp israelita tanító, a ki 75 évig öntötte a tudományt a kis csemeték koponyájába. A tanító 94 éves s hogy csak most vonul nyugalomba, az bizonyára annak a jele, hogy mindedig jól érezte magát. Rudolf Fülöp mindenesetre az egyetlen ember Magyarországon, a ki már a nagy Napoleon idejében is tanítóskodott.

— Az ideit térről. Falb Rudolf, a német tudós már nyilatkozott az 1894/5 iki térről. Szerinte nyhe térré van kilátásunk, amilyen 1872 és 1880-ban volt. Meg is magyarásta, hogy miért jósol nyhe telet. Ha november elején meleg az idő — s az idein meleg volt — akkor az ő tapasztalása szerint rendszeren nyhe a tél s többnyire csak január végén, vagy februárban fordul keményebbre a hideg. November vége és december hónapja okvetlenül nyhe lesz.

— Dohánybevéltás. A dohányjövédéki igazgatóság az ez évi dohánybevéltást a következőképen állapította meg: Szegeden jan. 2—23 ig Csongrádon jan. 2—16 ig, Csanyon jan. 2—27-ig, N. Becskerek jan. 2—25-ig, Zsombolyán jan. 2—12-ig, Csabán jan. 2—18-ig, Temesvárott decz. 17—20-ig.

— Egy közjegyző fegyelmi ügye. Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a szenzációs sajtópörre, melyet Jakabffy Imre krassószörénymegyey főispán indított Ivacsokovics Szofron volt szolgabíró ellen. E sajtópör tárgyalása folyamán a vádolt védője, Visontai Soma orsz. képviselő kimutatta, hogy az inkriminált cikk tulajdonképeni szerzője Bésán Mihály lugosi kir. közjegyző és be is mutatta Bésán eredeti kéziratát, mely tényleg azonos vádakat tartalmazott a „S. R.”-ben megjelent és inkriminált cikkkel. Minthogy Bésán ezt megelőzőleg hit alatt oly vallomást tett, hogy Jakabffy főispán ellen sohasem irt német hírlapi cikket és esküjével erősítette meg azt az állítását is, hogy a Krassó-Szörénymegyében észlelt visszaéléseket sohasem hozta össze-kötöttebe Jakabffy főispán személyével, míg az inkriminált cikkben éppen Jakabffy főispán tétetik felelőssé a visszaélésekért, — Bésán kir. közjegyző ellen elrendelték a fegyelmi eljárást.

Ezt az ügyet tegnap tárgyalták a temesvári kir. törvényszéknél.

Mindenekelőtt felolvasták a közjegyzői kamara határozatát, mely szerint Bésán közjegyző magatartása az első krassószörényi sajtópörben, fegyelmi eljárás alapjául szolgál.

Felolvassák továbbá Bésán nyilatkozatát, melyben igazolni törekedik eljárását. Végzetes tévedésnek nevezi az egész dolgot. Az a cikk, a melyben az ő fogalmazványa felhasználott, nem is volt inkriminálva. Az illető cikket átadta elolvasás végett egyik barátjának, a ki azonban azt a „Südung. Reform” szerkesztőségének küldte be. Ő maga sohasem állott össze-kötöttebebe s lappal. A kéziratot nem ama lap számára írta, hanem csupán elolvasás és esetleges felhasználás adta át barátjának. Hogy nézeteit nem vitte a nyilvánosság elé, ez nem róvható fel neki büntül, mert viszonyai ezt nem engedték meg. Hogy a lugosi kaszinóból kigolyózták, szintén nem képezhet fegyelmi vétéset; ezt a főispán alárendeltjei cselekedték. Ez ellen felelőszhet a belügyminiszterhez. Különben is most, az effaire után még jobban felkeresi őt a közönség mint azelőtt.

Felolvastatik a „S. R.” szerkesztőségének nyilatkozata, mely szerint Bésán sohasem dolgozott a lap számára. A kéruéses kéziratot a szerkesztőség a lap egyik barátjától kapta, a ki azt ismételve visszakövetelte. A szerkesztőség azonban nem tudta, hová lett a kézirat és különben is kéziratokat egyáltalán nem szokott visszaadni.

Következett a vádlevél felolvasása. A vádlevél tárgyilagosan elősorolja az 1893. évi október hó 15-én megtartott esküdtzseki tárgyaláson történeteket: Bésán vallomását, majd kéziratának bemutatását és kimutatja az ellentétet a hittal előlegesen megerősített vallomás a kézirat tartalma közt.

A tárgyalást folytatják.

— x — Idény ujdonságok női konfekciókban, u. m.: felöltők kiváló finom kiállítás és nagy választékban, sapkák, gallérok, körkő, ponyvek, bundák, leányköpenyek és kabátok-selyem- és szövetszubbonyok, szörmegarnitúrák, sapkák, karmantyuk és gallérok, valamennyi gazdag választékban; kész uri, fiu- és gyermekruhák, mindmegannyi solid készítmény, u. m. uri felöltők, mentsikoff, téli kabát, guba, bunda lábzsák, szalonruhák, vadász- és korcsolya-, gazdasági- és üzletisaccók, nadrágok és mellények, ivrék és egyenruhák, gyermekruhákban, mentsikoff, téli kabát, saccók és nadrágok. Mind-ezen tárgyak mérték után is készíttetnek, mely célból nagy szövetszövet áll rendelkezésre. E téren szükségleteinek beszerzésére ajánljuk a nagyérdemű közönségnek a „Kovács Gedeon” fele üzletet, mint hol minden egyes ruhadarabon a legalacsonyabb szabott ár olvasható.

Színház.

Illuziók és még valami.

Orlova Eleonóra és Kendler Alfréd, a fejedelmi személyiségek egész legiója előtt előadásokat rendezett s illusztris közönségük részéről a magas elismerés legbizelgőbb kifejezéssel kitüntetett artistapár tegnap este a nagybecskereki közönséget is másfélóra hosszantartó illuzióban ringatta. Hogy egészen össinték legyünk: koránsem vagyunk elragadtatva attól a tünettől, hogy az e fajta, bármilyen kitünő erők nyújtotta illuzió töltse meg szintültig a színházat, úgy mint ez tegnap történt. Mindenesetre kóros állapot, ha szin-padi termékek — s a színház végre mégis csak ezek előadására való — félig üres ház előtt mennek, a bűvészeket pedig — ismételjük — a maguk nemében, elsórangu bűvészeket seregestül tudal a közönség meglátogatni. De hát ez így van s hogy így van, nem egészen a szintársulat hibája, minket meg nem tartóztat vissza annak a konstataálásától, hogy Orlova Eleonora és Kendler Alfréd az ő igazán bámulatos tökélyű, ritka eleganciával és könnyedséggel produkált mutatványaikkal nagyon is kiérdemelték a közönség tömeges pártolását. Még csak a mutatványokat követő egyfelvonásos dolgában volna egy-két szónk a direktorhoz. Talán még sem egészen járja, hogy a közönség elébe a tegnapihoz hasonló, az ország valamennyi műkedvelői által untig elcsépeelt régi naivitásokat tálaljanak. Azt hisszük, az újabb irodalom termékei közt akadna bő választék egyfelvonásosokból, amiket meg is lehetne hallgatni. Akkor aztán talán még az olyan szereposztás is megjárna, mint a minő tegnap idétlenkedett a színpadon. K.

Irodalom és művészet.

* Uj zeneművek. „Magyar hazánk dalgyöngyei” című kedvelt és elterjedt népdalgyűjteményben, mely Hubay Károly szerkesztése alatt jelent meg és mely gyűjtemény osakis az ismert és az országban elterjedt magyar népdalokat hozza, ismét egy kedvelt magyar népdal zongorára vagy énekhangra, melynek a címe „Ha lehull az égről az én esillagom, eljön értem rég sóvárgott halálom,” a Harmonia” zenemű- és zongorakereskedésben Budapest, Váci utca, 9. sz. jelent meg. Ára 1 korona.

* A magyar nemzet ezer éves története. Az egész ország közvéleményének magaslatára nyilvánulása között, mely az Atheneum r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes illusztrált nagy munka első füzetének megjelenése alkalmából a sajtóban és közbeszédben mindenféle nyilvánult, ime az első füzetet nyomban követi a második füzet

mely folytatása Marczali Henrik „A vezérek kora” kötetének. Ezt a második füzetet különösen érdekessé teszi a legrégibb írott magyar történelmi emlékeink egyik legbecsesbikének, a szent galleni kódex egy lapjának színes könyvnyomtatásban előállított hasonmása szövegolvasással, továbbá a magyar nemzeti múzeumban őrzött kelta fegyverek sikerült rajza, valamint a szövegbe nyomtatott számos esimes kisebb metszet. Ez az eddig megjelent két füzet most már megközelítő fogalmat ad annak a nagyszabású történelmi munkának alakjáról és impozáns kiállításáról, mely a magyar nemzet ezeréves fennállása emlékének ma a dandó megörökítője lesz. Egy hét múlva a harmadik füzet következik. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Egy füzet ára 30 kr.

* A „Vasárnapi Ujság” november 25-iki száma 14 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Jenő főherceg, mint a német lovagrend nagymestere.” (Képekkel: Jenő főherceg a német lovagrend öltözetében és a nagymesteri öltözetben.) — „Erik.” Finn elbeszélés Közli Bán Aiadar. — „Esbert.” Költemény. Móra Istvántól. — „Ujságírás Tenessében.” Humoreszk. Irta Twain Márk. Fordította Egri Dezső. — „Képek a felkelő nap országából.” Naplótörédek. Irta Reményi Ferenc es. és kir. sorhajózáslós. — „A csárok sirboltja.” (Képekkel.) — „Orosz orvosok.” — „Idegen hant alatt.” (Dr. Pápai Károly elhunyt fiatal magyar tudós görsei síremlésének rajzával.) — „Ormós Zsigmond” (Arczképekkel.) — „A műcsarnok téli kiállítása.” (Ferraris, László Fülöp, Zemplényi, Tury Gyula, Kacsányi festményeivel.) — „Az új Szent László kórház.” (Képekkel.) — „A grohóvi hegyomlás.” Paur Gézsától. (Képekkel.) — „Rubinstein Antal.” (Arczképekkel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Potitiki Ujdonságok”-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 27-én.)

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésében letárgyalták a kereskedelmi tárca költségvetését. Az ülésen a miniszterelnök is jelen volt.

Nincs válság.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle miniszterelnök, aki tegnap este 10 órakor érkezett vissza Bécsből, a pályaudvarról egyenesen a szabadelvű klubba hajtatott. A miniszterelnök kijelentette a kérdézőknek, hogy a szentesítés meglesz s hogy se részleges, se teljes válság nincsen.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Bud. Tud. jelenti: Wekerle, kit ő felsége délután 2 órakor fél órai kihallgatáson fogadott és ki Kálnokyval értekezett, délután négy órakor Budapestre visszautazott. Ugy hisszük, most már biztosra vehető, hogy a már elintézett három egyházpolitikai javaslat szentesítése legközelebb várható. A főrendiház ezután tárgyalás alá veheti a másik két egyházpolitikai javaslatot.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rendkívüli forrásból értesülünk: A második kihallgatásra, a melyen Wekerlét a király fogadta, nagy befolyással volt, hogy Kossuth időközben letette a hűség esküt.

A csár esküvője.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pétervárról telegrafálják, hogy a csár esküvője Maria Feodorovna nagyhercegnővel managy fény-

nyel ment végbe. A csár ez alkalommal számos elíteltnek megkegyelmezett.

Bismarck gyásza.

Budapest, nov. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Varzinből telegrafálják, hogy Bismarck felesége meghalt.

REGÉNY-CSARNOK.

BOSSZUBÓL.

Olasz regény. Irta: Cordelia.

A „Torontál” számára fordította: Győrke. (Folytatás.)

Egyre várta, hogy megszálja majd valami ihlet és cselekvésre sarkalja, de hiában várta. Így teltek a napok egymásután, egyedül, elzárkózottan, kerülve az embereket; bejárta az erdőt, bekalandozta minden zegézugát csak azért, hogy kifáradtan elalhaszon mélyen és legalább egynehány órára ne jussanak eszébe azok a nehéz gondolatok, a melyek alatt görnyedezett a lelke. Nem törődött hideggel, esővel, hóval; örült, ha a fizikai szenvedések erőt vehettek a lelkeken; de erős testi szervezetén nem fogott semmi viszontagság, sőt inkább még jobban megedzeték s olyan lett mint az aczél.

Egy nedves, ködös novemberi napon, a mikor nagy hajlama van az embernek a mulandóság fölötti elmélkedésre s minden eszébe jut, a mitől hideg borzongás futja végig, — Renata egyedül bolyongott az erdőben. A levelek megsárgulva hulladoztak a fákról s ő ott járkált a sárga, sikamlós szőnyegen; a kapaszkodó ágakon keresztül látni lehetett a borus, szürke égboltot; éppen olyan somoru volt a természet, mint az ő lelke; bokáig érő sárban gázolt cölöktanul; arra felé tartott, a hol mindegyre sötétebb lett az erdő, járatanabb az ösvény.

Egyszerre összerázkodott, egy sötét árnyék közeledett feléje s törte-zárta talpa alatt a száraz galyat.

Renata nem félt semmitől, leszámolt már az étellel, de mikor közelebb-közelebb haladt feléje az az árnyék és felismerte Sangalli Edét, egész testében reszketett, meg kellett támaszkodnia egy fatörzshöz s betelt néhány percz, a míg szóhoz juthatott.

— Hát mindenütt üldöznek már engem? szólalt meg végre, mikor magához tért ijedségéből.

Sangalli meghajtotta magát előtte és bocsánatot kért tőle.

Nem élhetek nélküled, Renata, — mondá neki. Őlj meg, csak azt az egyet ne tiltsd meg, hogy láthassalak. Két nap, két éjjel bolyongok ebben az erdőben, mint valami csavargó, mert megtiltottad, hogy házádba jöhessek; ezért csak éjjel merek a villa közelébe menni, legalább közel vagyok hozzád Könyörülj meg rajtam. Nem látod: mire jutottam?

Elrongyosodott cipőit és nadrágját, torzborz szakállát, esőtől összevert kalapját látva csakugyan nem lehetett volna benne felismerni az elegáns ifjút, a hölgyek bálványát, a milliomos gavallért.

Renatának megesezt a szive rajta s édes hangon, szánakozva így szólott hozzá:

— Mit akarsz Ede? Mondjunk le egymásról. Az a mi végzetünk, hogy ne lehessünk boldogok. Hajtsunk fejet ama felsőbb hatalom előtt, a mely ellen ugys hiában küzdenénk!

— Megpróbáltam, de nem lehet. Könnyű aztmondani, hogy mondjunk le. Azt nem akarhatja azisten, hogy boldogtalanok legyünk, hogy csak szenvedjünk, bűnhődjünk, mikor boldogok is lehetnénk. Renata, hallgass csak ide! — s ezzel közelebb lépett a lányhoz. — Van e olyan beteg, a ki elutasítja magától azt az orvosságot, a melyről biztosan tudja, hogy meggyógyítaná? Van e olyan rab, a ki szent lemondással vonzolja bilincseit, mikor tőle függ csupán szabadsága? Láttál-e már olyan hajótöröttet, a ki félrelöki a mentő deszkássát? Lásd, én sem akarok többet, csak élni; ahhoz nekem is jogom van, hogy reám is süssön a nap; remélni akarok én is; nálad nélkül pedig nem élhetek, ott kell lennem, a hol te vagy; azt a levegőt kell szívnom, a mit te szívsz.

— Ki beszél boldogtalanságról? Te gazdag, fiatal ember vagy, tárva nyitva áll a világ előtted. De már elég, Isten áldjon meg! — és távozni akart.

— Megállj, Renata, hallgass meg, térden állva kérek, mint a Szűsanyát szokás, hogy ne hagy el, — ezzel megfogta kezét, és leültette maga mellé egy kőrákásra.

— Ast mondod, Renata, hogy tárva-nyitva áll előttem a világ. Odaadnám én mindenemet, vagyonomat, ifjúságomat, mindent, csak azt engednéd meg, hogy közel lehessen hozzád, hogy re-

mélhetném azt az egyet: enyém leszel még egyszer!

— Nem tudod, hogy a remény bűn? Borzadok, ha arra gondolok, — s el akarta magát tőle tolni Sangallit, de ahhoz nem volt ereje, ő is lekötötte a szép szavak varázsa.

— Bocsás meg, édes szerelmem, angyalom, de nem vagyok én olyan erős, a minőnek tartass, gyermekkoromtól fogva elkényeztettek; gazdagok voltunk, szüleim szerettek s teljesítették minden kívánságomat, csak te állottál ellen s el akartak magadtól tűzni. Ugyan miért? Mit vétettem én ellened, hogy ily kegyetlen vagy hozzáam?

(Folytatása következik.)

Nyilttér.)

Női ruhatere megnyitása.

Nagybecskerek és környéke eigen tisztelt közönségének és nagybecsült vevőimnek tiszteletteljes tudomására hozom, hogy a Hunyadi-utcában levő saját házamban, közvetlen szomszédságában az immár 1856. év óta fennálló uri és női ruha konfekció üzletemnek, egy teljesen fővárosi mintára berendezett

eladó csarnokból, próbateremből és műhelyből álló

nőruha-termet

nyitottam meg.

Ruhaszövetekben való összes ujdonságokkal, díszítő és selyemcikkkel dusan felszerelt raktáram, francia és angol mérvadó divatlapok, tapasztalt, szakértően képzett, kintű művezetőim, kik szintén a legújabb műszerekkel ellátott műhelyem, részint pedig áruraktáram élén állanak, továbbá a hozzám szerződött fővárosi munkaerők lehetővé teszik, hogy e téren a legjobbat és legizlésebbet produkálva, sikeresen versenyezhessek a bécsi és budapesti konkurencziával. Ama biztos meggyőződésben, hogy a mélyen tisztelt közönség emez újabb vállalkozásomat is bizalmával tiszteli meg, melegen ajánlom azt a nagybecsült hölgyvilág figyelmébe.

Kiváló tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nagybecskereki városi színház.

Bérlet szíjnet. Idény-előadás 47.

Kedden, 1894. november 27-én:

ORLOVA ELEONORA

kisasszony, orosz udvari művésznő világhírű seance-a.

Ezt megelőzi:

Lovag KENDLER ALFRÉD

prestidigitateur, Hermann tanár tanítványának fellépte:

Egy óra a csalódás világában.

Végül:

Süketnek kell lenni.

Bohózat 1 felvonásban Irta: Lévár B (Rendező: Könyves)

Személyek:

Damoiseau, magánzó — — — — Vihary E.
Eglantine, leánya — — — — Kápolnai Irén
Placid, vadász — — — — Könyves Jenő
Bonifác — — — — — — — — Ferenczy F.

Kezdete fél 8 órakor.

Holnap szerdán szíjre kerül:

„Egy bolond gondolat”.

18029 sz. ki. 1894.

Hirdetmény.

Nagybecskerek rend. tanácsu város 1895. évi rendes költségvetési előirányzata az 1886. évi XXII. t. cz. 125 § a értelmében ez évi november hó 26-tól december hó 10-éig bezárólag ezennel közszemlére kitétetik azzal, hogy az a mondott időben mindennap a hivatalos órák alatt, a városi számvevőség hivatalos helyiségében megtekinthető.

Kelt Nagy-Becskereken 1894. évi november hó 26-án

Krsztics János,

(851-22)

polgármester.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

H i r d e t é s e k.

A nagyikindai önk. torna- tűzoltóegylet zenekara feloszlata folytán, a nagyobb részben a Stowasser-féle gyárból származó 40 személyre való zenekar fuvó- és ütő-, bádóg- és fa-hangszerek, melyek Nagyikindán az önkéntes tűzoltó-örtanya helyiségében bármikor megtekinthetők, ajánlat (offert) utján f. évi december hó 2-án délelőtt 11 órakor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Az ajánlatok a nagyikindai önk. torna- tűzoltó egylet parancsnokságához intézendők.
(848-1.)

<p>Vállfűző üzlet</p> <p>N. Beeskerek Váraljai u. 56 sz. (831-6.6)</p>	<p>Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönséget értesíteni, hogy a Váraljai utca 56. sz. alatt</p> <p>Vállfűző üzletet nyitottam.</p> <p>Kiváncsolomhoz képest mindenféle vállfűzőket készítek, — javítok, nemkülönben a hibás-termet következményeit kitűnően alkalmazott vállfűzőimmal teljesen megszüntetem.</p> <p>Jutányos ár. Pontos kiszolgálás. Sűrű megrendelés és szives pártfogásért esedezik</p> <p>Lestyánszky Mihályné, vállfűző készítő.</p>
--	---

Telefon 35. szám.

Telefon 35. szám.

Kurländer Imre

Nagy-Becskerek, Korona-utca 585. szám, a gőzmalommal szemben.

Legjobb minőségű

száraz tűzifa.

Szagtalán valódi

POROSZ KÖSZÉN

a Wildensteinegen-Richterhof-féle bányából hőtartalom és minőségre nézve a szárazföld minden egyéb köszénét felülmúlja. (784-60.13)

Előnyös fizetési feltételek mellett eladom

Torontál-Vásárhely községben fekvő

gőzmalom-telepemet,

mely áll 1600 -öl házhely s a tűzkár által nem érintett 34 ol hosszú különféle cseréptetőzetű épületek, 1 drb. 34 m. tűzfelületű teljesen felszerelt és befalazott Cornwalu-gőzkazán, egy artézi kut és egy új 30 m. magas kőkéményből. Tőkepénzes és iparüzem kedvelő egyéneknek fenti telepet, községünk kedvező fekvésénél és országghírű vásárai folytán, úgy malom mint hizlalda felállítására ajánlhatom.

Bővebb felvilágosítással szolgál alólírott tulajdonos, Nagy-Becskereken, vagy Nádor Gyula ur Pancsovan. Közvetítők díjaztatnak.

KOVÁCS IMRE,

liszt-, só- és terménykereskedése,
Nagy Becskerek.

(838-3.3)

Pleitz Fer. Pál

Nagy-Becskereken

Uri-utca 3-ik és Zápolya-utca 1-ső szám alatt

ajánlja dusan felszerelt

nyomtatványraktárát.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.